11. 6. 2002

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Státní občanství vdaných žen

Státní občanství je právním institutem označujícím zvláštní vztah mezi konkrétním státem a jeho občany. Se státním občanstvím jsou spojena různá práva a povinnosti občanů vůči státu, které nemají osoby bez státního občanství. Státní občanství jako právní vztah působí i za hranicemi státu a státního občana i vně státního území vážou k jeho státu mnohé povinnosti. Státní občanství jako trvalý vztah fyzické osoby k danému státu je institutem významným a každý stát věnuje jeho právní úpravě dostatečnou pozornost.

Státní občanství je právním institutem označujícím zvláštní vztah mezi konkrétním státem a jeho občany. Se státním občanstvím jsou spojena různá práva a povinnosti občanů vůči státu, které nemají osoby bez státního občanství. Státní občanství jako právní vztah působí i za hranicemi státu a státního občana i vně státního území vážou k jeho státu mnohé povinnosti. Státní občanství jako trvalý vztah fyzické osoby k danému státu je institutem významným a každý stát věnuje jeho právní úpravě dostatečnou pozornost.

Ústava České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb.) přenechává úpravu nabývání a pozbývání státního občanství České republiky zákonu (čl. 12 Ústavy) a sama konstatuje, že nikdo nemůže být proti své vůli zbaven státního občanství. Konkrétní úpravu tedy obsahuje zákon č. 40/1993 Sb., který stanoví pravidla, při jejichž splnění lze nabýt státní občanství České republiky a zároveň upravuje případy pozbývání státního občanství České republiky.

Jak již bylo zmíněno, každý stát upravuje způsoby nabývání a pozbývání jeho státního občanství. Všeobecně platí, že každý člověk by měl mít pouze jedno státní občanství. Ač se tedy jednotlivé státy braní existenci dvojího občanství (tzv. bipolitismus) či bezdomovectví (tzv. apatridismus – bez státního občanství), existují některé důvody, pro které bylo možné, aby člověk získal druhé občanství, aniž by původní ztratil a pro které je získání druhého občanství možné i nyní. Stane se tak mimo jiné tehdy, kdy žena provdaná do ciziny za cizího státního příslušníka získá z důvodu manželství státní občanství tohoto státu.

Zákon o nabývání a pozbývání občanství ČR ve svém ustanovení § 13 mimo jiné stanoví, že státní občanství České republiky se pozbývá nabytím cizího státního občanství s výjimkou případů, kdy k nabytí cizího státního občanství dojde v souvislosti s uzavřením manželství. Toto ustanovení je rovněž v souladu s mezinárodním závazkem, který Česká republika převzala v Úmluvě o státním občanství vdaných žen z roku 1957 (vyhlášená pod č. 72/1962 Sb.), kde čl. 3 stanoví: *„Každý smluvní stát souhlasí s tím, že cizinka provdaná za jeho státního příslušníka může, na vlastní žádost, získat státní občanství svého manžela na základě zvláštního přednostního naturalizačního postupu. Udělení tohoto státního občanství může být omezeno v zájmu státní bezpečnosti nebo veřejného pořádku. Každý smluvní stát souhlasí s tím, že tuto Úmluvu nelze*

vykládat tak, že se dotýká jakéhokoli zákona nebo nařízení, nebo soudní praxe, která dává cizince provdané za některého z jeho příslušníků nárok získat na vlastní žádost státní občanství svého manžela".

Nabude-li česká státní občanka v souvislosti s uzavřením manželství cizí státní občanství, neznamená to automaticky pozbytí českého občanství. V případě, že by tak chtěla učinit, může se českého občanství vzdát prohlášením před zastupitelským úřadem České republiky.

Bylo již zmíněno, že bipolitismus je spíše považován za jev nežádoucí, který na jedné straně sice může dané osobě poskytnout výhodu ochrany dvěma státy, ale může vyvolávat i mnohé konflikty a problémy. V obecné praxi mezi státy se vžily některé zásady uplatňované v případě, že osoba má dvojí státní občanství: taková osoba se nemůže dovolávat svého druhého státního občanství vůči státu, jehož je také občanem; a třetí stát má považovat bipolitu za občana pouze jednoho státu, a to podle vlastní volby bipolity nebo některého ze států, jehož je občanem. Při této volbě se státy zpravidla řídí zásadou efektivity, tj. považují cizince za občana toho státu, ke kterému ho pojí nejužší faktický vztah.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Lze sjednat kupní smlouvu s „utajenou" kupní cenou?
- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního procesu
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor
- Přechodná ustanovení novely stavebního zákona – co s vydaným závazným stanoviskem a JES?
- Koncentrace řízení v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu
- Aktuální závěry ÚS a ESLP k právům biologického otce (První část – judikatura Ústavního soudu ČR)
- Podílové spoluvlastnictví manželů po rozsudku SDEU ve věci C-300/25 Duftošek
- Předkupní právo jako možná past
- Sleva z kupní ceny vadné nemovitosti podle aktuální judikatury Nejvyššího soudu
- Povinnosti transparentnosti podle AI Actu
- Když rodič nepředá dítě - náhradní péče a úhrada nákladů podle novely rodinného práva